

N:o 167.

Af herr **S. Nordström**, *i anledning af Kungl. Maj:ts proposition om godkännande af förslag till öfverenskommelse mellan svenska staten, å ena, samt Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag, aktiebolaget Gellivare malmfält och trafikaktiebolaget Grängesberg-Oxelösund, å andra sidan, angående viss grufegendom m. m.*

Då det af Kungl. Maj:t framlagda förslaget till öfverenskommelse mellan svenska staten, å ena, samt Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag, aktiebolaget Gellivare malmfält och trafikaktiebolaget Grängesberg-Oxelösund, å andra sidan, angående viss grufegendom m. m. icke allenast, enligt min öfvertygelse, skulle bereda staten och den inhemska industrien oerhörda ekonomiska förluster, utan jämväl kunna innebära fara för vårt finansiella och politiska oberoende, så bör detsamma icke vinna Riksdagens godkännande. Det mäktiga exportbolaget hotar att blifva statsmakterna öfvermäktigt. Genom sina manipulationer har det redan visat hvad det förmår uträtta. Enda möjligheten att undgå denna fara är, att staten förvärfvar sig ägande- och dispositionsrätten till de ifrågasvarande malmfälten. Jag hänvisar i detta afseende till mina motioner n:o 80 vid 1904 års riksdag och n:o 109 vid 1905 års riksdag. Under tiden bör kontraktet med Gellivarebolaget om fraktsatserna å järnmalmen till Svartön genast uppsägas och Kiirunavaara-Luossavaarabolaget icke tillstädjas att frakta mera malm, än som blifvit stipuleradt uti det så kallade Ofotenbanekontraktet af år 1898. Detta för att komma till förståelse med det mäktiga exportbolaget.

Det har blifvit anmärkt, att statens förvaltning af ekonomiska företag är alltför tungrodd för att bereda staten ekonomisk vinst, och detta kan ju vara riktigt, ifall förvaltningen lägges uti sådana händer, som icke äro sin uppgift vuxna. Men å andra sidan gifves det sådana förvaltningsgrenar, som icke utan risk kunna läggas uti enskildas händer. En sådan förvaltningsgren påstår jag bestämdt de norrbottniska malmfältens exploatering vara. Riksdagen har ju för resten helt nyligen inrättat en sådan förvaltande myndighet i Trollhättan just af nämnda anledning. Men det brådskar med en sådan uppgörelse, för så vidt vi icke skola beröfvas vår själfbestämningsrätt genom inblandning från främmande och obehörigt håll. Att häri ligger en verklig fara, det har jag vid olika tillfällen påvisat. Jag hemställer alltså,

att Riksdagen behagade i skrifvelse till Konungen anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes, efter vederbörlig utredning, för nästkommande års Riksdag framlägga sådana förslag till öfverenskommelse med Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag, Gellivare malmfält och trafikaktiebolaget Grängesberg-Oxelösund, att staten med det snaraste måtte komma till full ägande- och dispositionsrätt af malmfälten i fråga.

Stockholm den 14 maj 1906.

Sten Nordström.